

PERFIN PRŮMYSLU OLOVÁŘSKÉHO, DŘÍVE JUNG & LINDIG Z HROBU

Radim Neuvirt

Z někdejšího okresu Teplice je nám známo celkem devět typů perfinů, které využívalo celkově sedm podniků. Bílinské perfiny Dod-Var1 a B26, a také perfiny z Ledvic R28 a B3 užívaly stejné firmy. Mezi výtvarně velmi výrazné firemní průpichy lze bezesporu zařadit perfin označený v novém katalogu B6,5 (Dod-B10, MxR: A23, Sa: @BAK-53) s propletenými ozdobnými písmeny BAK, který používala Akciová společnost pro zpracování olova, dříve Jung & Lindig.

Továrna se nachází v královském horním městě Hrob (Klostergrab, ve starší literatuře také jako Hroby), jež se rozprostírá podél magistrály spojující města Dubí a Osek a je vzdálené necelých deset kilometrů od Teplic i od Duchcova. Hrob leží na úpatí Krušných hor pod vrcholy Stropník a Bouřňák. Dnešní Hrob tvoří také někdejší samostatné obce Mlýny (Grundmühlen), Verneřice (Vernersdorf) a Křižanov (Krindsdorf).

Název obce nevypovídá, jak by se na první pohled mohlo zdát, o nějakém pohřebišti, jedná se jen o českou podobu názvu města, jež

odpovídá původně německým pojmenováním Grap, později Grab. Tímto slovem byla označována prospektorská rýha vytvořená při hledání stříbrné rudy. V Krušných horách se netěžilo ovšem jenom stříbro, ale také cín, měď, železná ruda, smolinec, vizmut a olovo. To byl i jeden z důvodů, proč byla továrna na zpracování olova a cínu, později též hliníku, umístěna právě v Hrobě, přesněji řečeno v Mlýnech.

Při pátrání jsem v adresáři z počátku 20. století našel adresu firmy Grundmühlen 7, tedy právě ve zmíněných Mlýnech. Po zadání adresy na portálu www.mapy.cz se mi ukázal tovární komplex, který je dodnes v provozu. Díky této lokalizaci jsem se dostal na internetové stránky firmy TRIANGL ® s.r.o., která se i v současnosti zabývá zpracováním kovů. Při osobní návštěvě jsem na jedné z továrních budov spatřil a zaznamenal logo firmy Jung & Lindig, čímž byla totožnost podniku potvrzena.

V té době jsem získal do sbírky pravděpodobně zneužitý perfin na litografické pohlednici poslané dne 5. 9. 1898 z Hrobu do Drážďan, mimochodem doručené téhož dne. Zajímavostí je, že na rozdíl od

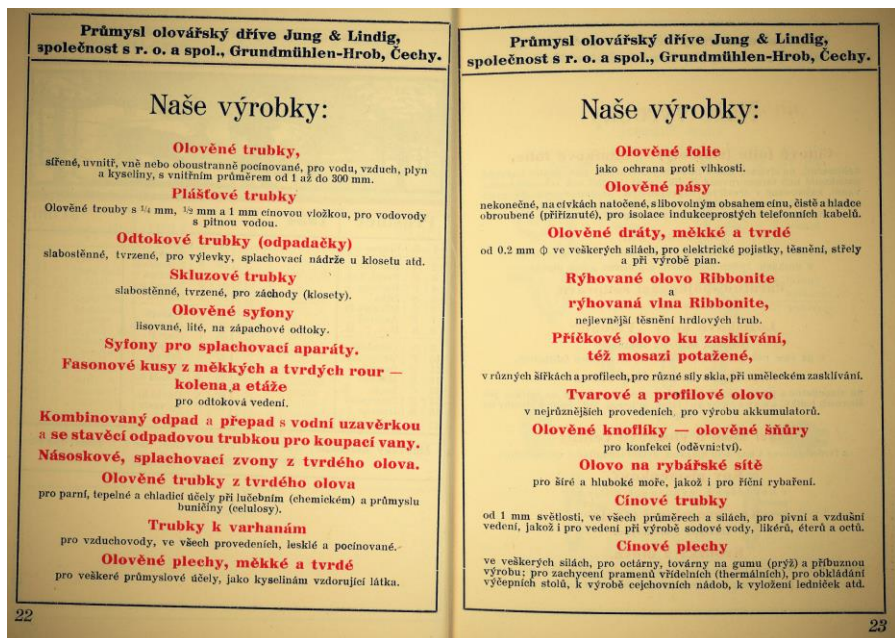
většiny regionálních pohlednic přelomu století, z nichž byla většina místní provenience, popřípadě byly vydávány v Lipsku či Drážďanech, je tato vytištěna firmou Gebrüder Künzli v Curychu. Jedná se tedy o pohlednici teplického regionu s nejbližším známým vydavatelem. Po získání překladu textu jsem usoudil, že u odesílatele nelze vystopovat jakoukoliv vazbu k továrně. Nutno však dodat, že o personálním osazenstvu fabriky v období používání perfinu nejsou valné informace. Na pohlednici je zobrazena místní hospoda v Mlýnech a viadukt mezi Mlýny a Křižanovem. Tento železniční most, postavený v roce 1870 a zařazený mezi technické památky tvoří výraznou krajinnou dominantu, nachází se 33 metrů nad zemí a je dlouhý 117 metrů. Továrna se rozkládá na území mezi viaduktem a hospodou, dnes již nefunkční a o patro navýšenou.

Na internetových stránkách hrobské firmy TRIANGL® s.r.o. se píše, že v roce 1912 došlo k fúzi s firmou Bleiindustrie A.G. a závod se stal hlavním distributorem olověných výrobků na území Rakousko-Uherska. V letech 1932 až 1935 byla rovněž zahájena výroba hliníkových fólií. Tady spatřuji jistý nesoulad v datech, neboť perfin s lo-

gem Bleiindustrie A.G. Klostergrab se na známkách objevuje již v období 1897-1901, tedy o celých patnáct let dříve.

Ve dvacátých a třicátých letech firma vydávala sešitkové kalendáře, prostoupené reklamou jejich továrních výrobků a v pozdějších letech i s vnějším obalem vyrobeným z hliníkové folie produkováné touto továrnou. Kalendáře byly vydávány v české a německé verzi, potvrzeny jsou ročníky 1928, 1929 a 1934.

Na firmu Průmysl olovářský, dřívě Jung a Lindig, s.r.o. a spol. byla v roce 1945 uvalena národní správa. Poté, co byl krátce zařazen do podniku České válcovny kovů, národní podnik Ústí nad Labem jako závod Dolní Mlýn, se stal částí národního podniku Teplická strojírna a v roce 1953 byl začleněn do národního podniku Chemokov. Po jeho zrušení

se závod stal součástí struktury Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem, ve kterém představoval významnou část strojírenské výroby. Výroba se rozšířila o celou řadu nových slévárenských odvětví, ale podnik je zejména zásadním výrobcem zařízení z titanu. Po privatizaci v roce 1993 se jeho majitelem stala již zmíněná firma TRIANGL ® s. r. o., která původní výrobní program ještě rozšířila.

Perfiny BAK, psané ozdobným prolínajícím se písmem vyvolaly zpočátku nejistotu v jejich interpretaci, teprve IC upřesnila uživatele a místo. Výskyt není nikterak značný a perfiny se objevují na známkách v krejcarových a zřídka i v haléřových hodnotách. Výskyt na známkách je limitován lety 1897-1901. Ve třicátých letech 20. století firma disponovala frankotypem s původním logem firmy Jung & Lindig.

O tomto logu se píše i v úvodu ročenky Kapesní knížka 1934, vydána pro přátele Průmyslu olovářského dříve Jung & Lindig, společnost s r.o. a spol., Grundmühlen – Hrob (Čechy).

Přestože patisk, byť i části této knížky jest zakázán, dovolím si toto zapovězení ignorovat a cituji: Jest přirozené, že náš podnik byl založen na úpatí horstva, kde po staletí byla dobývána ruda; tím spíše bylo jeho stanoviště svého času určeno uvědoměním příbuzných vztahů k hornictví rud – jemuž též podává výraznosti náš ochranný znak „palička a želízko“, chráněný horníkem a hutníkem, obklopen ozubeným kolem, kterýžto znak jest současně symbolem naší práce jakož i smyslem tradice. Není náhodné, že náš podnik povstal v době,

kdy vzrůstající hornická těžba vytvořila společně s časovou potřebou zušlechťovací průmysly zcela samovolně.

Samozřejmě jest, že se náš podnik po svém, před více jak půlstoletím povstalém založení, uhájil před silnou konkurencí a později stále vzrůstal a prosperovati mohl, jelikož jeho zodpovědní správcové vždy hned od prvopočátku měli porozumění, aby přizpůsobili technický pokrok stejnou mírou dočasným trhovým poměrům.

„Zdař Bůh“

- <https://www.mestohrob.cz/>
- <http://www.trianglhrob.cz/cs/o-spolecnosti/historie-spolecnosti/>
- <https://libri.cz/databaze/mosty/heslo.php?id=309>
- Kalendář – Průmysl olovářský dříve Jung & Lindig – Grundmühlen – Hrob, 1928
- Kalendář – Kapesní knížka, 1934, vydaná pro přátele Průmyslu olovářského, dříve Jung & Lindig, Grundmühlen – Hrob